

УДК 537.868

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЕМП НА БІОЛОГІЧНИЙ ОБ'ЄКТ ЗА ДОПОМОГОЮ ПАРАМЕТРУ ХЕМІЛЮМІНЕСЦЕНЦІЇ

Курман В. С.

Науковий керівник: к.т.н., доц. Чорна М. О.
ХНТУСГ ім. Петра Василенка, м. Харків, Україна

Постановка задачі, аналіз останніх досліджень та публікацій.

При вивченні впливу ЕМП на біооб'єкти істотну інформацію можуть дати такі явища, як люмінесценція (флуоресценція і фосфоресценція), біолюмінесценція і біохемілюмінесценція, яку іменують надслабким світінням.

Мета досліджень. Провести аналіз можливості оцінки впливу ЕМП на біологічний об'єкт за допомогою параметру хемілюмінесценції.

Основні матеріали досліджень. Незалежність спектру люмінесценції від довжини хвилі збуджуючого світла має велике значення для аналітичного застосування: спектри люмінесценції можна вимірювати при будь-якій довжині хвилі збудження (в області поглинання люмінісуючої речовини), так як форма спектра люмінесценції хлорофілу в розчині залишається незмінною при освітленні червоним світлом. Ця обставина грає важливу роль і в тому випадку, коли досліджується вплив ЕМП низької частоти, частоти радіодіапазону, а також ЕМП міліметрового діапазону.

Спеціальний інтерес представляє використання люмінесценції при вивченні впливу на найважливіші процеси життєдіяльності рослин і насіння ЕМП нетеплової інтенсивності. З цією метою використовується метод гасіння люмінесценції, явище сповільненої флуоресценції біооб'єктів в електричному полі високої напруги.

Якщо говорити про фізико-хімічний природі спонтанного надслабкого світіння, то, в першу чергу, слід звернути увагу на те, що воно являє хемілюмінесценцію, що супроводжує розвиток радикальних реакцій біологічних систем. В умовах нормального функціонування живої системи ці ланцюгові реакції протікають в тліючому режимі.

Висновки. Проведення оцінки впливу електромагнітного поля на біологічний об'єкт за допомогою параметру хемілюмінесценції є найбільш точним та інформативним з існуючих методів.